

Nacka tingsrätt, mark- och
miljödomstolen,
mmd.nacka@dom.se.

Yttrande i M 3051-25.

SIKO (Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation) bildades 1969. Det är bara skärgårds- och kustföreningar som kan bli medlemmar. Föreningarna kan ha andra medlemmar än bofasta. "Medlemsföreningarna ska arbeta mot samma mål som SIKO - att slå vakt om de bofastas intressen" - SIKO är fackligt och politiskt obundet. SIKO arbetar på bred front för en levande skärgård med året-runt fungerade samhällsservice till nytta för alla boende, besökare och näringsliv i Stockholms skärgård.

SIKO företräder i dag 15 medlemsföreningar från norr till söder, i bokstavsordning. Björkö Arholma Skärgårdsförening, Blidö Frötuna Skärgårdsförening, Dalarö företagarförening, Föreningen Ornöborna, Husarö företags- och intresseförening, Landsorts Sjö- och MiljöCentrum (LSMC), Möjaskärgårdens Företagarförening, Nämdö Hembygdsförening, Sandhamnsområdets Intresseförening, Skärgårdshandlarna, Stavsuddaskärgårdens Intresseförening, Svartsörådet, Utö företagarförening samt Utö kontakt- och intresseförening.

SIKO motsätter sig dumpning av muddermassor oavsett vilken plats som väljs och oavsett om de betraktas som ren.

SIKO ställer sig bakom de yttranden som givits in av andra medlemsföreningar och SIKO lämnar här följande övergripande yttrande över den del av ansökan som avser stadens yrkande att med stöd av tillstånd enligt Miljöbalken dumpa muddrade massor.

Dumpning av muddermassor är förbjudet enligt 15 kap miljöbalken och det krävs en dispens från förbudet för att få dumpa. Kravet för att få en dispens är att sökanden kan visa att dumpningen inte innebär någon olägenhet för människors hälsa och miljön. SIKO motsätter sig att staden medges att dumpa muddermassor i Östersjön oavsett vilken dumpningsplats som utreds eller till vilken grad massorna renas. SIKO anser att muddermassor, även om de renas medför olägenheter för miljön, dels genom transporter dels genom påverkan på vattnet, genom grumling och på botten och växt och djurliv. Muddermassor ska hanteras på land så att deponering av massorna kan ske på ett sådant sätt att inga orenheter kan laka ur.

SIKOs invändningar mot innehållet

SIKO kan konstatera att underlaget för bedömningen av effekterna vid dumpning enligt uppgifter i ansökan avsnitt 13.2 utgår från en modellering av dumpningen som bland annat kvantifierat förväntad grumling och sedimentpålagring.

Modellering är beroende av parametrar som i sin tur är beroende av den data som stoppas in i modellen. Det finns säkert stor osäkerhet i dataunderlaget något som SIKO inte har kompetens att reda ut, men SIKOs medlemmar är de som vistas i skärgården och på havet. Det är uppenbart för oss att väderförhållanden, strömmar, andra aktiviteter (tex ett passerande fartyg egna såväl som okända andras) allt kan komma att passera när dumpningen görs. Då kommer inga skyddsåtgärder att kunna hindra spridning. I ansökan skrivs uttryckligen att "plymens utveckling upp till 2 km mot norr och mot väster följer de djupaste delarna av

vattenförekomsten, just i den djupfåra där ubåtar av olika nationaliteter vill tassa fram, oannonserade och obemärkta.

Transportvägen. SIKO kan konstatera att det är ca 35 nautiska mil från Ropsten till Kanholmsfjärden om man tar vägen norr om Lidingö och utanför Lindalssundet. En pråm som dras i ca 7 knop konstant fart skulle nå Kanholmsfjärden på 5 timmar men genom och förbi Vaxholm/Oxdjupet måste farten sannolikt sänkas. Enligt uppgifter så förväntas en transport ta 10-15 h tur och retur och under två månader planeras 2-4 pråmar per dag.

Transportvägen och dess risker är beskrivna i ansökan vad gäller vattnet nära Lidingö men det saknas helt uppgifter om vägvalet igenom eller förbi Vaxholm där farleden är trång och trafiken är intensiv året om, dvs även på vintern då tex färjorna till Finland och andra fartyg passerar Oxdjupet många gånger under dagen och pendelbåtarna och bilfärjor ständigt rör sig i området. Inte heller nämns något om risker med transporter i leden ut mot Sollenkroka. Där går Vaxholmsbolagets passagerarfärjor i linjetrafik, och tillika godsfärjor samt mindre tankbåtar. Det är mörkt under den tid på året som transporter planeras och isläget kan vara svårt från januari till mars. Pråmar ska alltså under flera månader dras ut fulla och sen tomma in till stan. Detta kommer att påverka alla trafik och innebära risker för lokalbefolkningen, tex skolskjutsar och hemtjänst transporter som kommer behöva iaktta stor vaksamhet i synnerhet när det är mörker. Isvägar kan komma att förstöras eller påverkas av trafiken. Trafiken sägs ska ställas in vid dåligt väder. Vi i SIKO undrar vilken definition som avses eftersom det indikerar att sökanden anser att transporter inte är säkra att genomföra i vissa förhållanden.

Påverkan på växt och djur. SIKO menar att dumpingen medför olägenheter för miljön oavsett vilken renhet massorna har. SIKO saknar en redovisning av påverkan på övervintrande sjöfågel i området. Det finns heller ingen hänvisning till eller kommentar angående Natura 2000-områden. På regeringens uppdrag har länsstyrelsen bedömt att Stockholms ytterskärgård bör pekas ut som SPA med stöd av EU:s fågeldirektiv. Förkortningen står för Special protection area – särskilda skyddsområden. Regeringen har inte fattat beslut om detta ännu men frågan bör genomlysas då Sverige inte uppfyller direktivets krav att utse områden för skydd av just marina fågelarter. Sverige har ett överträdelseärende nära förestående.

Oron för Östersjöns ekosystem och framtiden som ett levande hav lyfts ofta fram. Omfattande arbete läggs ner av myndigheter, intresseorganisationer och enskilda för att på olika sätt driva ett aktivt miljöarbete med målet "ett levande hav med ett ekosystem i balans".

Exempel på åtgärder som berör enskilda under senare år är förbud mot giftiga bottenfärger, fredning av vissa traditionella ankarplatser för att möjliggöra ålgräsets utveckling, förbud mot att tömma toatankar och även att kissa i havet.

Att dumpa muddermassor, som uppenbarligen är för giftiga för att ligga kvar centralt i Stockholm, är en rejäl käftsmäll för alla de som engagerar sig i ett tråget arbete för att ge Östersjön en chans att åter bli ett hav i balans. Man kan även ställa sig undrande till att en kommun vill "bygga en konstlad naturmiljö" - sandstrand i Värtan- och i det arbetet skadar en befintlig naturlig marin miljö i en annan kommun. På en plats några ynka nautiska mil norr om en alldeles ny nationalpark.

SIKO vill än en gång understryka att SIKO motsätter sig dumpning i havet av muddermassorna.

Gunilla Söderqvist, ordförande

SIKO Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation, org.nr 814400-6007
e-post: info@siko.org.se